

tet mot havneanlegg, flyplasser og kommunikasjoner i tyskokkupert område.

60 prosent av de tyske dagjagere og 90 prosent av nattjagerne er konsentrert i vest, mens bare 1/5 av det tyske flyvåpen er satt inn i Russland.

v v v

I forrige uke skjøt norske flyvere ned 9 tyske fly uten selv å lide tap.

v v v

Danmark. - På en kafe på Fredriksberg i København som særlig blev besøkt av tyskere fant det sted en eksplosjon av en tidsinnstilt bombe. Tre tyske soldater og en politimann blev drept mens 14 tyskere blev såret.

I Frankrike er et tysk ammunisjons-tog sprengt i luften av franske sabotører.

Svenske skip på Amerikafarten er blitt nektet leide av tyskerne, som opgir militære tiltak i Skagerak som grunn.

I Spania har 8 generaler henvendt sig til Franco med en oppfordring om å gjøre slutt på det totalitære styre etter utenlandsk mønster. De gjør sig samtidig til talsmenn for et konstitusjonelt kongedømme.

v v v

De jugoslaviske frihetskjemper har med hell foretatt en rekke aksjoner mot jernbaner, broer og jernbanemateriell.

Mål i Østerrike er bombet av fly fra Nordafrika.

Øia Koss i Egærhavet er evakuert av de britiske tropper.

v v v

U.S.A. har idag 700 kampskip i sin marine, som også rår over 20.000 fly. I årets første åtte måneder blev det i Amerika produsert 52.000 fly og 23.000 tanks. Den amerikanske flyproduksjon i september beløp sig til 7.598 fly. Produksjonen av tunge bombefly var samtidig steget med 6 prosent. I september blev også bygget 106 Libertyskip og 22 tankskip.

v v v

Under et mislykket angrep på konvoy ved den britiske østkyst blev av 30 tyske Ebåter 4 senket og 7 skadet.

v v v

Et alliert flyangrep blev foretatt mot Rabaul på New Guinea og kostet japanerne 168 fly mot et alliert tap av 4 fly. I løpet av to uker er 900 japanske fly ødelagt i det sydlige og sydvestlige Stillehav.

Tremaktskonferansen i Moskva skrider tilfredsstillende frem og er preget av den samme strengt saklige og åpne tone som en forretningskonferanse. Viktige beslutninger er allerede fattet. Utenriksminister Eden har hatt et nytt møte med Stalin, og som tidligere lovet Stalin av Churchill har han uforbeholdent stillet alle opplysninger til rådighet om de britiske planer og krigstiltak. - Det meldes også at Eden hadde med sig som gave til Kreml et album, som ved fotografier viste all den skade Royal Air Force har tilføiet tysk industri, - en noget makaber gave må vi si som heller burde vært overlatt den russiske generalstab eller krigsministeriet enn henlagt som en museumsgjenstand i Kreml.

v v v

Britiske krigsfanger, utvekslet og hjemvendt fra Tyskland, forteller alle som en at den tyske moral simpelthen er "tatt av vinden". Ingen tyskere tror lenger for alvor på en tysk seier.

v v v

Lørdag 0.20-nytt: Mellom Dnjepr og Det asovske hav har russerne under fremgang utvidet sin front. De står vel 35 km fra Nikopol, hvis mangangruper gjør denne by uerstattelig for tyskerne. I hele området har russerne hatt en fremgang på fra 10 til 25 km på en dag. Inne i Dnjeprbuen har de rykket fra 6 til 10 km frem. Ved innsats av lett bevegelige avdelinger har russerne opplittet og isolert den tyske front i grupper. Så mange fanger er tatt, at det enda ikke har vært mulig å få optellet dem. Det kjempes i Krivoi Rogs forsteder.

Den finske faglige landsorganisasjon har i en utsendt proklamasjon forlangt at den finske regjering skal gjøre sitt ytterste for å få Finland ut av krigen og gjenoprette et godt forhold til Russland. Det fremgår av proklamasjonen at den finske arbeiderklasse ikke har makt til å gjøre nogen direkte innflytelse gjeldende.

De åtte spanske generaler har i sin henvendelse til Franco fått støtte av ledende spanske diplomater og politikere.

En tysk soldat har greid å ta sig frem fra Leningradfronten til Sør-Italia, hvor han har overgitt sig til britene. Han hadde hørt at hans far var omkommet i tysk konsentrasjonsleir og svor å høyne sig.

Russland. - Den russiske fremrykning over steppene mellom Dnjepr og Det asovske hav fortsetter. Etter at Genitsjesk på jernbanen Melitopol-Krim og Perekop var tatt av russerne, var Krim helt avskåret. Samtidig var en tysk styrke isolert mellom Genitsjesk og Perekop, og blev enten drevet ut i Det asovske hav, drept eller tatt til fange. Russiske tankstyrker rykker sørover på Krim. Landgangsoperasjoner er innledet ved Kertsj, og russiske fly opererer allerede fra flyplasser på Krim som i hemmelighet er anlagt av guerillastykker. Russerne har videre inntatt Kakhovka nord for Perekop ved Dnjepr som ligger hvor elven er smalest, og lenger vest står de bare 30 km fra Kherson. Ved Krivoi Rog har tyskerne satt inn kraftige motangrep med motorisert infanteri, tanks og fly, men de er slått tilbake av russerne, som fortsetter å avansere sydvest for Dnjeprprovins. Ved Kiev har russerne inntatt to av de nordlige forsteder. På frontens nordavsnitt har de gjort betydelig fremgang fra Nevel i retning Polotsk.

En oversikt over russernes sommer- og høstoffsiv er sendt ut i Moskva. Det var for 4 måneder siden - den 5. juli - at tyskerne begynte sin offensiv mot Kursk-fremspringet. Etter å ha stoppet tyskerne, gikk russerne til angrep, og bare en måned etter at tyskerne hadde begynt, var de viktige tyske støttepunkter Belgorod og Orel på russernes hender. Den røde arme har nu på ethvert punkt nådd de operative strategiske mål, som overkommandoen hadde fastsatt, idet området øst for elvene Sosj og Dnjepr er erobret og den tyske Dnjeprlinje brutt. For å oppnå dette har russerne måttet tilintetgjøre de tyske konsentrasjoner ved Kharkov og bryte ned de sterkt utbyggede linjer ved nedre Donetz og Mius og ved Desna. 350.000 kvadratkilometer russisk jord er befridd og millioner av Soyjets innbyggere likeledes. Tilbakeerobringen av nogen av landets viktigste industristrøk betyr en stor økonomisk vinning. Armeen har gått materielt styrket ut av kampen og er beriket med erfaring. Russlands rikeste akerland er vunnet tilbake. Og tilbakeerob-

ringen av jernbanene fra Moskva, landets centrum, betyr en uhyre strategisk vinning. Tyskerne har hatt et tap på 2.700.000 døde, sårede og fanger. Av disse er 900.000 falt og 98.000 tatt til fange. 10.000 tyske fly er ødelagt eller erobret likesom 15.000 tanks. Hertil kommer et uhyre bytte som russerne har gjort, - 20.000 kanoner, 13.000 mortere, millioner av granater, depoter av alle slag, kjøretøier og lokomotiver samt jernbanevogner. Den bulgarske regjering nekter å la bulgarske skip delta i tyskernes evakuering av Krim, idet to skip fra Bulgaria allerede er senket.

v v v

Luftfronten. - Hovedmålet for ukens britiske bombing var den tyske industriby Düsseldorf, som allerede under et tidligere angrep har fått ca. 8000 mål bebyggelse lagt i ruiner. Angrepet var meget kraftig og konsentrert. 2000 tonn bomber blev kastet. Pathfinder jagerfly hadde allerede funnet målet og oplyst det med fallskjermbluss da bombeflyene innfant sig. Foruten Düsseldorf blev Köln og andre mål i Vesttyskland bombet. Dette var onsdag, en rekorddag i bombingens historie; idet det på 16 timer blev kastet 4000 tonn bomber over Tyskland av 2000 allierte fly. Av disse gikk 30 fly tapt, mens 53 tyske fly blev skutt ned. Store branner observertes i Düsseldorf 24 timer etter bombing. Det hittil største amerikanske dagangrep har vært rettet mot Wilhelmshaven. De amerikanske bombere hadde denne gang kraftig Thunderbolt jagereskorte, og gjennomførte angrepet med små tap. 5 amerikanske bombere og 2 jagere gikk tapt, mens tyskerne mistet 34 fly. Dermed har amerikanerne vunnet første runde i en ny kraftprøve, uttaler en amerikansk målsmann. Det var den amerikanske jagereskorte som gjorde utslaget. Havneanlegg i Cherbourg og andre mål i okkupert område har også vært angrepet med hell. Amerikanske fly fra Nordafrika har igjen rettet et vellykket angrep mot Messerschmidtfabrikken ved Wiener Neustadt. Likeledes er strategiske mål i Italia bombet.

I løpet av oktober kastet britiske fly 13.000 tonn bomber over Tyskland. Amerikanske fly kastet i samme tidsrum 5.500 tonn bomber over Tyskland

og okkupert område. I oktober blev dessuten 784 tyske fly skutt ned mot 176 allierte. v v v

Italiafronten. - Både fra 5. og 8. armers front meldes om alliert fremgang. Strategiske høider, vei- og jernbaneknutepunkter er erobret. Viktigst er 8. armers inntagelse av jernbaneknutepunktet Isernia. Fra Rom meldes det at tyskerne like- som i Neapel har gått igang med å underminere større bygninger samt vannledningen til byen. For en tid siden var til og med den minste sten i Rom et hellig kulturminnesmerke for tyskerne!

Den italienske demokrat grev Sforza, som for tiden oppholder sig i Neapel, har erklært sig villig til å gå inn i Badoglios regjering på betingelse av at kong Victor Emanuel og kronprins Umberto abdiserer til fordel for arveprinsen. Uten kongens og kronprinsens abdikasjon vil det bli umulig for Badoglio å danne den samlingsregjering som situasjonen krever. v v v

Den jugoslaviske folkehær, som i det siste har fått en stor tilvekst ved rekrutering, fortsetter sine operasjoner mot tyskkontrollerte jernbaner og veier. På flere steder har jugoslaverne overskredet den ungarske grense. v v v

Tysk skibsfart ved de italienske kyster er angrepet med hell. Ved Elba er et stort tankfartøi senket. v v v

Moskvakonferansen avsluttet. Det første mål man har satt sig, er å forkorte krigen. Militære tiltak er under forberedelse. Et av konferansens øvrige resultater var behandlingen av krigsforbryterne. De skal føres til det land, hvor deres forbrytelser har funnet sted, og dømmes etter dette lands lover. Andre av krigsforbryterne, som har forbrutt sig mot flere land, vil bli dømt av en interalliert kommisjon. For å sikre freden skal det i London nedsettes en rådgivende kommisjon med representanter fra de allierte land, likesom Storbritannia, Russland og U.S.A. vil fortsette samarbeidet etter krigen. En kommisjon blir også nedsatt for å fremme gjenoprettelsen av det italienske demokrati. Etter krigen vil et uavhengig Østerrike bli gjenoprettet, men landet vil bli gjort ansvarlig for sin deltagelse i krigen. v v v

Østen. - Amerikanske marinesoldater har foretatt en invasjon ved Bugenville, japanernes siste viktige base på Salomonsøiene. Et japansk forsøk på å hindre forsterkninger i å nå frem førte til et sjøslag med amerikanske marinestyrker. Slaget varte i 90 minutter. 1 japansk krysser og 4 destroyere blev senket, 2 kryssere og 2 destroyere skadet, hvorefter japanerne trakk sig tilbake. Tunge bombefly fra Australia har angrepet Rabaul. 85 japanske fly blev skutt ned og 15 skip, hvorav 3 destroyere, senket. v v v

På amerikanske fabrikker blev det i oktober bygget 8363 fly, heri innbattet det største antall tunge bombefly bygget i nogen måned. Den nye amerikanske tunge bomber, "B 29" er ferdig til å settes inn. Den har dobbelt så stor aksjonsradius og bæreevne som den flyvende festning. v v v

I Polen har Gestapo gått igang med å fjerne sporene av sine misgjerninger. Levende vidner skytes i fengsler og konsentrasjonsleirer, mens de døde graves op av sine massegraver og kremeres. v v v

Til Norge er det bl. a. kommet 2000 mann fra Alsace Lorraine for å tjene som besetlestropper. De var først blitt innlemmet i Organisation Todt, men siden overført til regulære tyske avdelinger. v v v

Lørdag 0.20-nytt:

Russland. Russerne har besatt land- tungen, som stenger elvene Dnjeprs og Bugs utløp. Tyske styrker som forsøkte å komme over Dnjepr ved Alesjki er tilintetgjort. Russerne har tatt en av Kievs største forsteder og står 5 km fra byens centrum. De har avskåret hovedveien fra Kiev til Sjitomir.

Den finske socialminister Fagerholm har i "Svenska Arbetarföreningen" i Helsinki talt varme ord for Norge. "Vi har sett Norge bli herdet til en klippeblokk i sin kamp," uttalte han. Han nevnte dem som hadde satt livet inn for Norges sak, uttalte sin avsky for eksekusjonspeletongene, og sluttet med å oppfordre forsamlingen til å hedre de norske som hadde ofret sitt liv med et minutt stillhet.

Over Sverige forlyder det at finnen Pasikivi har fått sin regjerings ordre om å være klar til å fly til Moskva som forhandler. v v v

Russland. - Med Kievs fall vakler hele den tyske front. Kiev var Russlands tredier største by, hovedstaden i Ukraine, betydelig industriby og det viktigste strategiske centrum på hele sydfronten. Den kunde gi vinterkvarter for en million mann, noget som blir av den største betydning for den russiske vinteroffensiv eftersom den utvikler sig. Kievs befrielse etter over to års okkupasjon blev i Moskva hilst med 24 salver fra 324 kanoner. Fra Kiev folder det fortsatte russiske fremstøt sig vifteformet ut. Vasilkov i sydvest er inntatt, og likeledes Fastov, det viktige jernbanecentrum på banen Kiev-Sjitomir. Dermed er også hovedbanen fra Krivoi Rog og vestover stengt for tyskerne. At tyskerne på frontens søravsnitt føler sig truet, fremgår også derav, at de har ført to uferdige ubåter på 260 tonn hver med jernbane fra Nikolajev til Dohaus munning. Russernes fremstøt fortsætter også i retning rett vest for Kiev. Fremstøtet foregår på en over 200 km bred front. For et par dager siden meldtes det at sne hadde falt. Antallet av småbyer og landsbyer, som er befrikket i ukens løp, er flere tusen. Ifølge de siste meldinger truer russerne tyskernes siste nord-sydlig jernbaneforbinnelse i Russland, idet de bare står vel 30 km fra Sjitomir-Korosten jernbanen. - På Krim har russerne fortsatt styrket brohodet ved Kertsj, idet de her har inntatt sterke tyske stillinger. På frontens nordavsnitt fortsetter russernes fremgang vest for Nevel. Den 6. november, kvelden før 26 årsdagen for Sovjetrepublikkens grunnleggelse, holdt Stalin en tale. Han meddelte at 1 mill. kvadratkilometer russisk jord var befrikket eller 2/3 av det av tyskerne oprinnelig okkuperte område. På frontens centrum hadde russerne drevet tyskerne 500 km tilbake, og på søravsnittet hele 1300 km. Tyskernes tap beløp sig til 4 mill. officerer og menige, som var døde, gjort kampdyktige eller tatt til fange. I Moskvakonferansen så Stalin et bevis på det kameratskap, som består mellem Russland, Storbritannia og De Forente Stater. Stalin nevnte også hvilken stor betydning for krigens utvikling bom-

bingen av den tyske rustningsindustri hadde hatt, likesom de allierte leveranser til Russland. Krigsmålene stillet Stalin op i fem punkter: 1. Gjenoprettelse av Europas nasjonale stater. 2. Å sikre folkets bestemmelse over sitt eget styre. 3. Avstraffelse av krigsforbryterne. 4. Å hindre Tyskland i å begynne en ny krig. 5. Å fremme det økonomiske og politiske samarbeide etter krigen. I anledning av Moskvakonferansens avslutning utstedes det i Russland et nytt frimerke med det russiske, britiske og amerikanske flagg. v v v

Luftfronten. - Amerikanske flyvende festninger har bombet mål i Vesttyskland, likeledes har de med jagereskorte bombet Dören ved Rhinen samt Münster. Mosquitofly har utført en rekke nattangrep på mål i Berlin, Ruhr og Vesttyskland. Jernbanemål i Nordfrankrike har vært utsatt for en serie kraftige jagerangrep, likesom flyplasser, oljetanker m. m. Fighter Command hadde en av sine største dager da 500 fly blev satt inn over Nordfrankrike; bare ett fly gikk tapt. Industrimål i Genua og Turin har vært kraftig bombet. Fiat kulelagerfabrikk sistnevnte sted har vært utsatt for to ødeleggende angrep. Endelig er den siste store tyskkontrollerte kulelagerfabrikk, som ligger i Frankrike nær den italienske grense, bombet av flyvende festninger fra Storbritannia. De tyske jernbaneforbindelser med Italia er tilføjet lammende slag av allierte bombefly fra Nordafrika og England. Jernbanestasjonen i Cannes ved den franske Middelhavskyst, linjen ved Mont Cenis-tunellen og mål ved Brenner-linjen har vært hovedmålene for gjentatte angrep. Flyplasser i Albania og andre steder, og havneanlegg ved den jugoslaviske kyst har også vært bombet.

Under det siste bombeangrep på Kassel blev 50 fabrikker ødelagt eller beskadiget. Ialt blev 1200 mål bebyggelse sterkt beskadiget. Blant de ødelagte fabrikker er Henschel lokomotivfabrikker, som leverte 1/3 av Tysklands lokomotiver. v v v

Italiafronten. - 8. arme har rykket 8 km frem på en 25 km bred front,

likesom den har avansert noget innover veien fra Vasto. 5. arme har avansert og inntatt strategiske høider tiltross for innbitt tysk motstand med op til 9 kraftige motangrep på 24 timer. De tyske linjer er tvunget bakover. En tysk dagsordre blev funnet som befalte tropene for enhver pris å holde sine stillinger i det minste i 6 uker. Den allierte kontrollkommissjon under general Eisenhowers ledelse har ifølge Moskvakonferansens bestemmelser avløst kommissjonen for den militære okkupasjon av Italia. Under dens kontroll vil den italienske regjering gjøre alt for å aktivere landets militære og økonomiske evne og forvandle Italia til en effektiv krigsmaskine for innsats mot Tyskland.

Britiske ubåter opererer med hell mot tysk skipsfart i Middelhavet og Egærhavet. Allierte sjøstridskrefter behersker hele Adriaterhavet.

Antallet av bulgarske friskarer øker. Bare i et distrikt står 4-5000 frihetskjemper mot tyskerne og landets regulære tropper.

De britiske luftstridskrefter på Azorene spiller nu en betydningsfull rolle i kampen mot ubåtene. Det benyttes 4-motors fly med en aksjonsradius på 1200 km.

Østen. - Under forskjellige kamper ved konvoiering og landsetning er 2 japanske kryssere blitt senket, og 10 andre krigsskip - kryssere og destroyere - er blitt skadet. 32 japanske fly, som beskyttet en konvoy, er blitt skutt ned mot et amerikansk tap på 11 fly.

I en tale ved innsettelsen av Londons nye Lord Mayor uttalte premierminister Churchill bl. a. at hvis man ikke gjorde sig skyldig i nogen feilgrep, vilde krigen nå sitt kullminasjonspunkt i 1944. Feltoget i 1944 vilde bli det på alle måter mest krevende som nogengang hadde vært ført.

Eden er kommet til London, og i en redegjørelse for Moskvakonferansen i Underhuset uttalte han at konferansens fornemste mål hadde vært å forberede en seierrik ende på krigen så snart som mulig.

I en offisiell redegjørelse for låne og leie lovens virkninger for Stor-

britannia opplyses det at Russland til juni i år hadde mottatt krigsmateriell og forsyninger for over 170 mill. pund.

Det meldes om uro i Østerrike etter at Moskvakonferansen har fastslått at Østerrike etter krigen skal gjenoprettes som selvstendig stat. Kritikk av naziststyret er så almindelig i landet, at Gestapo ikke vilde kunne undertrykke den uten å arrestere annethvert menneske.

En dansk angiver er skutt på gaten i Kjøbenhavn av en sabotør, han hadde angitt for tyskerne. Drapsmannen undkom. Det har i det siste ofte forekommet at danske politimenn, som nu er bevæpnet og går tyskernes ærend er blitt stoppet og avvepnet av folk, som like fort har forsvunnet.

Den franske nasjonalkomite er forandret i sin sammensetning. Tidligere hadde den to presidenter, de Gaulle og Giraud, men Giraud er nu fratrukket. Han beholder dog fremdeles overkommandoen over de franske styrker.

Tyske styrker har gått i land på øia Leros i Egærhavet. Flere av landgangsstyrkene blev avvist av britene med hjelp av italienske tropper, men noen steder greide tyskerne å sette sig fast. 6 tyske fly er skutt ned over kampområdet.

Lørdag 0.20-nytt:

Russland. - De russiske tropper har hatt yderligere fremgang vest for Kiev i retning av Korosten på banen Sjitomir-Vitebsk. - En korrespondent gir en dramatisk skildring av kampene ved Kertsj. Tyskerne forsøker å hindre russerne i å sende forsyninger og forsterkninger over stredet, og et sjøslag har utviklet sig hvori det deltar ferge, motorbåter og robåter. Tyskerne har utstyrt motorferger med sandsekker og lett artilleri, og russerne har blant annet tatt i bruk større robåter med maskingeværer. Russerne har hittil trukket det lengste strå, og forsyninger og forsterkninger føres frem.

Efter bombingene av Vatikanbyen forrige fredag natt, blev det fra alliert hold straks fastslått, at ingen allierte bombefly hadde vært på de kanter om natten. De benyttede bombers oprinnelse sier ingenting.

Lørdag, 20. nov.

Russland. - Da forrige ukes kamper blev avsluttet med Sjitomirs fall, hadde russerne i løpet av uken avansert 125 km på denne front. Denne hurtige fremtreden forklares ved russernes innsats av kosakkavalleri og tanks. Det var så å si utelukket med disse våpen at russerne inntok Sjitomir. At angrepet blev ført overraskende viser bl. a. den store mengde av artilleri og forråd i byen som falt i russernes hender. Mens den russiske halvcirkel omkring Kiev stadig videt sig ut, satte tyskerne igang en motoffensiv i området mellom Sjitomir og Fastov. Tyskerne hadde her den strategiske fordel, at de rådet over et udmerket jernbanelinje, mens russerne bare hadde en bane fra Kiev og de to jernbanene til Kiev. Men da frosten er kommet, har russerne kunnet nyttiggjøre sig veiene for tungtrafikk. I første omgang vant tyskerne terreng, men deres fremgang blev stoppet med store tyske tap, som har vokset idet de har fornyet offensiven. Russerne hadde enda kraft nok til å fortsette fremmarsjen på frontens andre avsnitt. De inntok Korosten, det viktige centrum, hvor banene fra Kiev og Sjitomir krysser. Dermed står også Ovrutsj for fall, og de vil få kontroll over jernbanen fra Tsjernigov og vestover mot den gamle polske grense. I samme område har de inntatt Naroditsji ved elven Usj, og Tsjernobil ved Usjs utløp i Pripjat. En annen av russernes erobringer som vil få viktige følger, er Retsjitsa på vestsiden av Dnjepr vest for Gomel. Denne by blev tatt ved en omgående bevegelse, som samtidig avskar den ene av de to jernbaner, som fører fra Gomel. Dermed et Gomels skjebne beseglet, denne sterke stilling, som russerne enda ikke har greid å ta ved frontalangrep over elven Sosj. Fra Retsjitsa har russerne trent raskt videre i vestlig retning. De har inntatt Vasilevitsji, og Kalinkovitsji samt Mosyr ved Pripjatelven står for fall. Når disse byer samt Gomel er falt, vil russerne råde over enda en jernbanelinje frem til det område, hvor tyskerne har satt inn sin motoffensiv. Denne offensiv har tydeligvis til hensikt å stoppe russernes fremtrangen mot den rumenske grense og fjerne trusselen mot de tyske stillinger i Dnjeprbuen som står i

fare for å bli totalt utmanøvrert. Også sydvest for Dnjepropetrovsk har russerne kunnet gå frem. De har her inntatt syv viktige punkter i de tyske forsvarsstillinger, og står bare 25 km nordvest for Nikopol. Ved Kertsj har russerne styrket sitt brohode.

Bak de tyske fronter. - Tusenvis av tyske civilpersoner er iferd med å forlate Polen. Det dreier sig om civile embedsmenn, og for en vesentlig del deres koner og barn. Andre enn tyskere har ikke fått benytte jernbanene. Også i Litauen går det en strøm av civile flyktringer vestover, mens tropetog passerer østover. I Romania har i lengere tid evakueringen av Besarabia foregått. Tredve tusen romanere sies å beleire de tyrkiske og schweiziske konsulater for å få visum, så de kan forlate landet. Det meldes også om uroligheter i landet, idet mange som er misfornøide med den tyske allianse, mener at tiden er inne for aksjon. Frankfurter Zeitung, kanskje den eneste avis i Tyskland som hadde bevart en viss selvstendighet, blev for en tid siden forbudt å utkomme. Den fortsetter å utkomme hemmelig. Et eksemplar av første nummer av den nye utgave er kommet til Sverige. Avisens leder inneholder et angrep på naziststyret og fremhever at det ikke er freden, men den fortsatte krig, som fullstendig vil ødelegge Tyskland.

500 tvangsmobiliserte unge tsjekkere med kvarter i Frankrike gjorde opprør og nedskjøt sine tyske offiserer. SS-tropper blev kommandert ut mot dem. Det meldes at den finske regjering offisielt har forespurgt i Berlin om tyskerne har til hensikt å evakuere Nordfinland. Store tyske troppeuttrekninger har foregått fra Finland. Nordfrontens øverstkommanderende, general Dietl, opholder sig for tiden i Berlin.

Den røde hærs organ, Den røde stjerne, har tatt skarpt til orde mot de finske nazister. Avisen fremholder bl. a. at Finland ved å tre inn i krigen på Tysklands side, har svekket Sveriges og Norges stilling i forholdet til Tyskland.

En tysk luftvernstilling ved St. Annas plass i Kjøbenhavn blev demolert av bevæpnede danskere. De ødela to

sendere og en mottager samt en motor. 100 franskmenn er myrdet av tyskerne som repressalier for drapet på en tysk soldat.

I Polen er den underjordiske kamp mot tyskerne vel organisert. Ledelsen står i forbindelse med den polske regjering i London. Et tribunal avsier under rettslige former dødsdommer over tyske krigsforbrytere, og dødsdommene fullbyrdes. En vepnet organisasjon forestår den aktive motstand mot tyskerne, driver guerilla, hindrer tyske transport, befrier polske fanger o.s.v. Av 900 lokomotiver, som passerte Warszawa for reparasjon, var en stor del ødelagt av de organiserte polske fri-skarer.

v v v

Luftfronten. - Etter at værforholdene i høst en lengre tid hadde hindret bombing i stor stil, har tyskerne nu lært at enhver pause i bombing bare betyr, at den begynner igjen enda frykteligere. Natt til fredag lettet de fleste britiske bombefly som enda på en gang har forlatt britiske flyplasser. Målene var Berlin og Ludwighaven. Over Berlin blev det kastet en stor mengde spreng- og brannbomber. På grunn av skyet vær kunde resultatene ikke iakttas i detalj, men svære branner oplyste himmelen. Over Ludwighaven var været klarere, og store eksplosjoner blev iaktatt. 32 britiske fly gikk tapt, men dette var bare en liten prosentdel av de deltagende bombefly. Dette var det annet angrep på Ludwighaven i denne uken. Mosquitofly har utført en serie angrep på Berlin og mål i Vesttyskland. Tunge amerikanske bombefly har angrepet mål i Nordvesttyskland. Flyvende festninger har angrepet Bremen. Eskorterende jagerfly utførte samtidig sin hittil lengste flyvning inn over Tyskland. 43 tyske fly blev skutt ned mens amerikanerne mistet 15 bombefly og 9 jagerfly. Flyvende festninger har bombet Knaben molybdengruber nord for Kristiansand. Disse grubene blev ødelagt av britiske Mosquitofly i mars i år, men svenske verksteder påtok sig å levere nytt maskineri på rekordtid. Molybden er nødvendig for fremstilling av hårdt stål, og Knaben gruber leverer det meste av den molybden tyskerne trenger. Flyvende festninger bombet samtidig mål på Rjukan. Treffere opnåddes

på rørgaten og på en krigsviktig ba-drift. Amerikanske Liberator bombefly har bombet Kjeller, foruten flyplass det tyske hovedreparasjonsversted for fly i Norge. De møtte stor motstand fra Messerschmidt og Junker jagerfly, hvorav mange var utstyrt med rakettkanoner. 9 amerikanske fly gikk tapt, mens 8 tyske jagere blev nedskutt.

Den interallierte overkommando har rettet en advarsel til den franske civilbefolkning, og sagt at masseangrep med bombefly kan ventes natt som dag mot fabrikker i Frankrike som fremstiller tanks, kanoner, fly, lokomotiver, kulelagre, gummi o.s.v. for tyskerne. For første gang i krigen er navngitte mål blitt opgitt. 24 steder, deriblant Paris, blev nevnt. I Paris blev syv strøk opgitt som færesone.

v v v

Fra frontene i Italia har uken bragt lite nytt. Snevær og sterkt regnfall har hindret operasjonene. I ukens begynnelse kunde man notere en del mindre fremganger på 8. armers front. Fra Jugoslavia meldes det om kamper mange steder i landet. Tog er blitt avsporet og tyskkontrollerte gruber ødelagt.

v v v

Den første nybyggede betongbåt i U.S.A. er prøvet med godt resultat. 24 lignende skip er under bygning. Ved amerikanske verfter er det i år sjø-satt 1599 skip. - Den amerikanske flyproduksjon i oktober beløp sig til 8362 fly. Antallet produserte 4-motors bombefly var tre ganger så stort som i januar.

v v v

Lørdag 0.20-nytt: Russland. - Under forsvaret av området sydvest for Kiev har russerne opgitt Sjitomir. Derimot har de inn-tatt Ovrutsj. Mellom Kiev og Kremensjug har de foretatt en ny overgang over Dnjepr, og står like foran Tsjerkasi. For å opnå sin lokale suksess ved Sjitomir, har tyskerne måttet trekke tropper bort fra andre avsnitt. Følgene av dette vil vise sig i nye overraskende russiske fremstøt.

Under det siste angrep på Berlin kastet de britiske bombefly i løpet av en halv time bl. a. 350 4-tonns bomber.

Amerikanske flyvende festninger har angrepet mål i Vesttyskland.

v v v

Luftfronten. - Berlin har vært hovedmålet for ukens britiske bombeangrep. Natt til tirsdag var den tyske hovedstad utsatt for det hittil kraftigste angrep rettet mot byen. 2300 tonn bomber blev kastet. Svære branner opstod, og det blev observert en eksplosjon, som var uhyre meget kraftigere enn nogen eksplosjon under tidligere angrep. Dette angrepet på Berlin var like kraftig som det kraftigste på Hamburg. Bare 26 britiske fly gikk tapt. Neste

natt blev et nytt angrep rettet mot Berlin av britiske Lancaster bombefly. Det var koncentrert til 20 minutter. 20 bombefly gikk tapt. Regnet med angrepet på Berlin i forrige uke, var det hermed i løpet av 6 dager kastet 5000 tonn bomber mot rikshovedstaden, og det på et forholdsvis mindre område. Dette svarer til 2/3 av den bombelast, som tyskerne i løpet av 11 måneder kastet over hele London. I løpet av denne tiden hendte det bare to ganger, at tyskerne kastet så meget som 400 tonn bomber på en natt. Natt til torsdag observerte Mosquito bombefly, som bombet utvalgte mål i Berlin, svære branner etter de tidligere netters angrep. Neutrale iakttagere forteller at det på grunn av den svære heten over brannområdene opstod hvirvelstormer, som gjorde sitt til å spre brannene. Fosforbombene antendte til og med asfalten i gatene. Byens brannvesen brøt fullstendig sammen, og hjelp måtte rekvireres fra brannvesnene i Dresden, Breslau og Frankfurt a.d. Oder. Alle regjerings- og administrasjonskontorer flyttes nu fra Berlin undtatt innenriksministeriet og politiadministrasjonen. Også natt til fredag har Berlin hatt besøk av Mosquito bombefly. Andre mål i Tyskland som har vært utsatt for kraftige bombeangrep, er Leberkåsen ved Köln som er hjemsted for store kjemiske fabrikker, og Frankfurt a/M. I Nordfrankrike har flyplasser, havneanlegg og kommunikasjoner vært gjenstand for daglige kraftige angrep fra allierte jager- og bombefly. Torsdag deltok amerikanske jagerfly for første gang i tokter over Nordfrankrike. I Middelhavsområdet fortsetter den strategiske bombing. Den franske flåtehavn Toulon, indu-

strianlegg i tyskokkupert Italia, og den viktige jernbanestasjon i Sofia. I angrepet på sistnevnte mål deltok 170 flyvende festninger.

Om Mosquitoflyet har vi tidligere meddelt, at det bærer en bombelast på 1/2 tonn og er utstyrt med 4 20 mm kanoner og 4 maskingeværer. Vi gjentar disse opplysninger fordi dette lette bombefly spiller en stadig større rolle i den britiske krigsføring. v v v

Russland. - Forrige uke sluttet med meldingen om russernes overgang over Dnjepr ved Tsjerkasi, hvor det lyktes dem å etablere et kraftig brohode. Tsjerkasi betegnes som et centrum for den tyske motstand i dette område. Russerne har her støtt frem til byens forsteder. De siste dager har ikke bragt flere nyheter om kampene her. Lenger mot øst, ved Kremensjug, har russerne støtt frem i sydvestlig retning, og står her 30 km fra Snamenka. I samme område har de erobret byen Vorosjilovska. Sydvest for Kiev har russerne stort sett holdt den tyske offensiv, selv om de har opgitt grunn enkelte steder. Mens russerne her tydeligvis har gått over på defensiven, har de greid å forbedre sin strategiske stilling i hele avsnittet ved betydelige fremstøt lenger mot nord. Fra Retsjitsa har de gått nordover og passert elven Beresina, hvorfra de truer jernbanen til Sjobin. Dette i forbindelse med et fremstøt lenger mot nord gjorde tyskeres stilling i Gomel umulig, og tyskerne melder nu selv at de har rømmet Gomel. Dermed er en meget viktig jernbanestrekning gått over på russernes hender. Ukens betydeligste russiske fremstøt har gått i retning av Mogilev. Under et tre dagers slag har de rykket fra 18 til 45 km frem på en 60 km bred front. De har erobret byen Propoisk på vestsiden av Sosj og står 70 km sydøst for Mogilev.

v v v

Italiafronten. - På 5. armers front har det vært stille. 8. arme har rykket frem, har tatt byen Agnone, og tiltross for flom har den gått over Sangroelven. Et fast brohode er etablert, broer er bygget, og forsterkninger fortsetter å strømme over. Tyskerne holder sterke stillinger på høydene omkring. Britene

har under kampene fått effektiv understøttelse av sine fly. Tyske motangrep er slått tilbake, og brohodet er utvidet til 10 kilometers bredde og 2 kilometers dybde.

v v v

Fra forskjellige områder i Jugoslavia meldes det om voldsomme kamper.

v v v

Samos blev evakuert som den siste øi Britene enda holdt i Egeerhavet. Britiske, greske og en stor del italienske tropper forlot øia sammen med mange av civilbefolkningen. Stillingen på denne og de andre øiene var uholdbar da tyskerne behersket luftrummet takket være sine flyplasser på Kreta og Rhodos.

v v v

Østen. - Amerikanske marinesoldater har foretatt en vellykket landgang på to øier 1500 km nordøst for Bougainville. Likeledes har de tatt Apamama, som betegnes som den viktigste øi i Gilbertgruppen. Mellom Rabaul og Bougainville har lette amerikanske sjøstridskrefter senket 4 japanske destroyere og skadet en. - At det ikke er noe i japanernes fantastiske seiersmeldinger fra dette område, vises best ved amerikanernes fortsatte offensiv.

Til belysning av Japans indre forhold meddeles det at 43.000 japanske tjenestemenn er satt ut av sine stillinger og overført til luftvernet. Yderligere innskrenkninger i ytringsfriheten har funnet sted i landet. På spørsmål om Tokio ikke var særlig utsatt under luftangrep, fremhevet en japansk målsmann at han anså Tokio som heldigere stillet enn Berlin og London fordi byen vesentlig bestod av trebebyggelse. Da det blev innvendt at brannfaren nettop av den grunn var større, svarte han nei, hvad har vi ellers brannvesenet til!

v v v

Danmark. - Portforbud er innført i Odense og Aarhus etter sabotasje-handlinger mot jernbanene. Tyskerne har henrettet to dansker som represalier for den tiltagende sabotasje. Ved marineverftet i Kjøbenhavn er hangarer med danske fly satt i brann. Et transformatoranlegg i Kjøbenhavn er ødelagt av bevæpnede danske sabotører. En politimann, som forsøkte å optre mot dem, skal være skutt. Ved Odense er den elektriske hovedkabel mellom Jylland og Fyn alvorlig skadet.

I Jylland møter tyskerne hårdnakket motstand under forsøk på å mobilisere dansk arbeidskraft. Tyskerne har beslaglagt manntallene over danske vernepliktige.

v v v

En målsmann for den polske regjering i London opplyser at mellom 2½ og 3 millioner jøder er drept i Polen. Ti navngitte tyske embedsmenn bærer hovedansvaret for forbrytelsene. Bare noen få hundre tusen jøder er enda i live i landet. Skal disse reddes, kreves det en rask innskriften. Den nye polske statsministers hustru, som befant sig i tysk fangenskap, er etter Himmlers ordre satt i den mest beryktede konsentrasjonsleir i landet.

I Frankrike er tre milisledere, hvilket svarer til hirdlederne her i landet, drept av patrioter. En fjerde er funnet skutt.

v v v

Den britiske flyproduksjon, likesom ammunisjonsproduksjonen i oktober er den høyeste hittil i år. Ved britiske verfter er det i år sjøsett 170 krigsskip, fra slagskip til korvetter.

Det franske slagskip "Richelieu" er ferdig reparert og modernisert og igjen tatt i tjeneste i befrielsesmarinen.

v v v

Lørdag 0.20-nytt:

Seiren ved Gomel er i Moskva blitt hilst med en salut på tyve salver fra 224 kanoner. Nordvest for Propoisk har russerne trengt videre frem i retning av Mogilev og herunder befridd 30 bebodde strøk. Nord for Sjlobin og ved nedre Beresina har de også hatt ny fremgang. Den tyske pågang sydvest for Kiev holdes. Sydvest for Kremetsjug har russerne tatt flere befestede stillinger.

Efter nøytrale iakttageres mening er 1/4 av Berlin ødelagt. Fredag raste det fremdeles store branner i byen. Den amerikanske flåte tallet i januar i år 419 kampskip. Siden da er 419 skip til blitt bygget. Av det samlede antall 838 er 21 skip gått tapt. Flåten har 40 hangarskip. 7 dansker til er dømt til døden for sabotasje. 31 dansker er sendt til konsentrasjonsleir i Tyskland. 900 danske officerer, som for tiden er internert i Danmark, vil antagelig bli sendt til Tyskland.

Øia Formosa utenfor Kinakysten som tilhører Japan, er for første gang bombet av allierte fly.

v v v

Italia-fronten. - Ved forrige ukes slutt begynte 8. arme under ledelse av general Montgomery en ny offensiv for å drive tyskerne tilbake til nordenfor Rom. Etter 5 dagers operasjoner kunde Montgomery fastslå at den tyske vinterlinje var gjennombrutt, samtidig som han uttalte den største tilfredshet med sine tropper - briter, indiere og nyzealendere - som hadde kjempet glimrende. Under kampene var et nytt brohode dannet lenger oppe over Sangroelven, hvorefter begge brohodene var smeltet sammen, og briterne hadde rykket frem på en 30 km bred front. Under et motangrep hadde tyskerne erobret en del grunn, men var øieblikkelig kastet tilbake igjen. Den britiske taktiske luftstyrke grep meget effektivt inn i kampene, og tyske fanger som blev bragt inn, viste sig helt fortumlet etter den britiske flybombing. Hele hviddraget på nordsiden av Sangroelven er nu på 8. armés hender. Flere tusen tyskere er tatt til fange, og et stort antall døde tyskere finnes i de erobrede stillinger, hvor briterne også har tatt et stort bytte av kanoner og utstyr. Tyskerne trekker sig nå tilbake langs kysten i retning av Pescara. Britiske sjøstridskrefter beskytter mål bak den tyske kamplinja. - På 5. armés front har tyskerne gått til motangrep to ganger, men er blitt kastet tilbake med tap.

v v v

Russland. - Etter å ha angrepet i 16 dager og nå satt inn 1/3 av sine tankstyrker på østfronten, har det lyktes tyskerne å gjenerobre Korosten. Men derefter er det tyske stormløp mot Kievfremspringet stoppet op i blodige kamper, hvor det russiske forsvar er blitt sammenlignet med forsvaret av Stalingrad. Den fordel tyskerne har oppnådd ved inntagelsen av Korosten blir uten videre strategisk betydning takket være russernes fremmarsj på andre fronter som har forbedret de russiske armeers strategiske stilling som et hele. Sydvest for Kremetsjug har russerne gått frem i retning av Snamenka og står bare 7 km fra denne by, som for tiden er det viktigste jernbanecentrum for tyskerne i hele Dnjeprbuken. Ved Tsjerkasi har russerne forbedret sine stillinger, og

har hittil avslått de tyske motangrep, som er blitt stadig voldsommere eftersom den tyske motoffensiv er sluppet av på Kievfronten. I Ukraina er søleperioden begynt for alvor, og veiene er delvis ufarbare. Dette hindrer den russiske fremmarsj, men har i like høi grad vanskeliggjort den tyske tilbaketrekning. Tyskerne kan ikke føre sitt tunge materiell med sig på veiene, men er henvist til å sende det med jernbanen. Samtidig er jernbanene under kraftig russisk flybombardement. - På jernbanen nord for Korosten har russerne tatt Jelsk, og de slutter ringen om Mosyr. Nordvest for Gomel fortsetter russernes fremgang i retning av Sjlobin, likesom deres landevindinger fortsetter mellom Dnjepr og Beresinaelven. Ved Mogilev lenger mot nord har russerne slått en bresje i de tyske stillinger.

v v v

Luftfronten. - Natt til fredag var Berlin igjen utsatt for et av Royal Air Force's ødeleggende bombeangrep. 1500 tonn sprong- og brannbomber blev kastet i løpet av en halv time. Et nytt område av byen var utsatt som mål. Nærmere enkeltheter foreligger enda ikke, men Mosquitofly, som fornyet angrepet på byen få timer etter at storangrepet var avsluttet, observerte store branner. På disse angrep samt angrep av Mosquitofly på mål i Vesttyskland, gikk 41 fly tapt. Den tyske jagermotstand var meget sterk, samtidig som et utall av lyskastere var i virksomhet. - Med dette angrep er det i løpet av 14 dager kastet over 7.500 tonn bomber på Berlin hvilket svarer til hvad det blev kastet på London i 11 måneder. Hertil må erindres at de britiske sprong- og brannbomber nu er langt mere effektive enn de tyske var dengang. Dessuten gjør angrepenes langt større konsentrasjon at brannene griper meget mere om sig enn de gjorde i London, likesom at desorganisasjon og skader blir betydelig større. Både som central for tysk administrasjon, som jernbaneby, innlandshavn og industricentrum er Berlin uten sammenligning fiendens viktigste by og følgelig det viktigste mål for alliert bombing. - Da det siste storangrep fant sted på Ber-